

MOKESČIŲ ĮSTATYMŲ KOMENTARŲ PASIKEITIMŲ APŽVALGA, MOKESČIŲ ADMINISTRATORIAUS NUOMONĖS PASIKEITIMAI

LR pelno mokestis

Eil. Nr.	Straipsnis	Komentaras
1	2	3
1.	2 <i>straipsnis</i>. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos Nuolatinė buveinė – užsienio vieneto veiklos Lietuvos Respublikoje arba Lietuvos vieneto veiklos užsienio valstybėje vieta, įskaitant veiklos vykdymą visoje arba tam tikroje atitinkamos valstybės teritorijoje. Užsienio vienetas laikomas veikiančiu per nuolatinę buveinę Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu jis Lietuvos Respublikoje nuolat vykdo veiklą arba vykdo savo veiklą per priklausomą atstovą (agentą), arba naudoja statybos teritoriją, statybos, surinkimo ar įrangos objektą, arba gamtos ištekliams tirti ar gauti naudoja įrangą arba konstrukciją, įskaitant tam naudojamus gręžinius arba laivus. Nuolatinumą apibrėžia, atstovo (agento) statuso priklausomumo ar nepriklausomumo kriterijus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija (2 str. 22 dalis)	Komentaras pateiktas nauja redakcija. Komentare aiškinama kas yra nuolatinė buveinė. Nuolatine buveine laikoma: 1) užsienio vieneto ūkinės-komercinės veiklos vieta Lietuvos Respublikoje; 2) vieta, kurioje Lietuvos vienetas vykdo ūkinę-komercinę veiklą užsienio valstybėje, įskaitant, kai veikla vykdoma visoje arba tam tikroje atitinkamos valstybės teritorijoje. Nuolatinės buveinės pripažinimas yra esminė sąlyga, paskirstant vienos valstybės rezidentų, vykdančių ūkinę komercinę veiklą kitoje valstybėje, pajamų iš tokios veiklos apmokestinimo teises tarp skirtingų valstybių. Nuolatinės buveinės: - mokesstinis laikotarpis nustatomas remiantis PMĮ 6 str. 1, 2 ir 5 dalimis; - mokesčio bazė nustatoma remiantis PMĮ 4 str. 3 d. 1 punktu; - pelno mokesčio tarifas nustatytas PMĮ 5 str. 1 d. 1 punkte; - apmokestinamasis pelnas apskaičiuojamas remiantis PMĮ 11 str. 2 dalimi. 20. Lietuvoje įsteigta užsienio vieneto nuolatinei buveinei priskiriamos sąnaudos nustatomos vadovaujantis Atskaitymų, susijusių su pajamų uždirbimu per nuolatinę buveinę, nustatymo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 321. (2024 12 16 VMI prie LR FM raštas Nr. R-4514) Kodėl svarbu? Apmokestinimo jurisdikcija: Jei užsienio vienetas turi nuolatinę buveinę Lietuvoje, Lietuva įgyja teisę apmokestinti to vieneto pelną, kuris yra priskirtinas tai nuolatinei buveinei. Tai reiškia, kad užsienio įmonė privalo mokėti pelno mokesť Lietuvoje nuo pelno, gauto per nuolatinę buveinę. Pelno priskyrimas: Nustačius, kad nuolatinė buveinė egzistuoja, svarbu nustatyti, kokia pelno dalis yra priskirtina tai nuolatinei buveinei. Tai gali būti sudėtingas procesas, reikalaujantis atsižvelgti į funkcijas, turtą ir riziką, susijusią su nuolatine buveine.

1	2	3
		Mokesčių planavimas: Nuolatinės buveinės konceptas yra svarbus tarptautiniam mokesčių planavimui. Įmonės gali stengtis optimizuoti savo mokesčių našlą, planuodamos savo veiklą taip, kad išvengtų nuolatinės buveinės sudarymo tam tikroje jurisdikcijoje. Mokesčių deklaravimas ir mokėjimas: Jei užsienio vienetas turi nuolatinę buveinę Lietuvoje, jis privalo registruotis kaip mokesčių mokėtojas Lietuvoje, teikti pelno mokesčio deklaracijas ir mokėti pelno mokestį nuo nuolatinei buveinei priskirtino pelno. Tarptautinių pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių (DAIS) taikymas: DAIS gali turėti įtakos nuolatinės buveinės apibrėžimui ir apmokestinimo taisyklėms. Jei Lietuva yra sudariusi DAIS su užsienio valstybe, tos sutarties nuostatos gali būti svarbesnės už nacionalinius įstatymus.
2.	5 straipsnis. Mokesčio tarifai	Komentaras atnaujintas dėl pasikeitusių tarifų.
3.	12 straipsnis. Neapmokestinamosios pajamos	- Panaikintas komentaras dėl sveikatos priežiūros įstaigų pajamų už paslaugas, kurios finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų neapmokestinimo. - Pakeistas 16 dalies komentaras dėl draudimo įmonių gyvybės draudimo įmokų dalies, investuojamos draudėjo ir (arba) naudos gavėjo naudai, jei draudimo sutarties terminas ne trumpesnis kaip 10 metų arba jei draudimo išmoka išmokama draudėjui ir (arba) naudos gavėjui sulaukus pensinio amžiaus pagal Profesinių pensijų kaupimo įstatymo nuostatas, draudimo įmonių gyvybės draudimo investicinės pajamos, išskyrus dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, bei draudimo įmonių draudimo investicinės pajamos pagal profesinių pensijų gyvybės draudimo sutartį, sudarytas pagal Profesinių pensijų kaupimo įstatymo nuostatas priskirimo neapmokestinamosioms pajamoms.
4.	24 straipsnis. Mokesčiai	- Straipsnio 2 dalies komentaras papildytas 1-1 punktu, kuris nustato, kad iš pajamų gali būti atskaitoma pagal PVM įstatymą neatskaityta lengvojo automobilio pirkimo ar importo PVM suma, apskaičiuota tik nuo lengvojo automobilio įsigijimo kainos (jos dalies) ir / ar nuomos kainos (jos dalies), nevirsijančios PMĮ 30-2 straipsnio 1 dalyje nustatytų lengvojo automobilio įsigijimo kainos ribojimų, susijusių su išmetamo CO2 kiekiu. PVM suma iš pajamų atskaitoma tą mokestinį laikotarpį, kurį yra patirtos lengvojo automobilio įsigijimo ir / ar nuomos išlaidos. Nuo PMĮ 30-2 straipsnio 1 dalyje nustatytą ribojančią sumą viršijančios lengvojo automobilio įsigijimo kainos dalies apskaičiuota pirkimo PVM suma, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, iš pajamų neatskaitoma. Pavyzdys. Vienetas 2025 m. sausio mėn. už 108 900 Eur įsigijo lengvąjį automobilį ir tą patį mėnesį pradėjo jį naudoti. Automobilio kaina be PVM yra 90 000 Eur, o pirkimo PVM suma – 18 900 Eur. Pagal PVM įstatymo 62 straipsnio nuostatas, šio automobilio pirkimo PVM neatskaitomas. Įsigyjamo automobilio išmetamas CO2 kiekis, nurodytas automobilio registracijos liudijime, yra 127 g/km, todėl pagal PMĮ 302 straipsnio 1 dalyje nustatytą taršos grupę, iš pajamų gali būti

1	2	3
		atskaitoma ne daugiau kaip 50 000 Eur automobilio įsigijimo išlaidų (išmetamas CO₂ kiekis patenka į nustatytą intervalą 1–130 g/km). Atsižvelgiant į šio automobilio įsigijimo kainos ribojančią sumą, – 50 000 Eur, pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais vieneto pajamos gali būti mažinamos tik 50 000 Eur šio automobilio įsigijimo kainos dalimi, kuri pagal PMĮ 18 straipsnyje nustatytą tvarką priskiriama ribojamų dydžių leidžiamiesiems atskaitymams dalimis per šio turto nusidėvėjimo laikotarpį. Atitinkamai nuo šios automobilio įsigijimo kainos dalies apskaičiuota pirkimo PVM suma, t. y. 10 500 Eur (50 000 Eur x 21 proc.), apskaičiuojant 2025 m. mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, priskiriama ribojamų dydžių leidžiamiesiems atskaitymams. Likusiai automobilio įsigijimo kainos daliai, – 40 000 Eur (90 000 Eur - 50 000 Eur), tenkanti pirkimo PVM suma, t. y. 8 400 Eur (40 000 Eur x 21 proc.), apskaičiuojant 2025 m. mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną priskiriama neleidžiamiesiems atskaitymams. (2025 01 21 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-249)
5.	30-2 straipsnis. Lengvųjų automobilių įsigijimo ir nuomos išlaidos	Komentaras paaiškina: – kaip iš pajamų PMĮ 18 straipsnyje nustatyta tvarka atskaitomos lengvųjų automobilių, laikomų vieneto turtu, įsigijimo kainos, t. y. įsigijimo išlaidų, ribojimus, siejamus su išmetamu anglies dioksido (CO₂) kiekiu; – lengvųjų automobilių, kurie nėra laikomi vieneto turtu, nuomos sąnaudų atskaitymo iš pajamų ribojimus, t. y. nustato, kaip ir kokia apimtimi šios nuomos sąnaudos gali būti priskiriamos leidžiamiesiems atskaitymams. Šioje dalyje nustatyti ribojimai, taikomi lengvųjų automobilių nuomininkams (ne nuomotojams), kurie automobilius nuomojasi iš ūkio subjektų ir / ar iš fizinių asmenų; kad lengvojo automobilio išmetamas CO₂ kiekis yra nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatyme (toliau – MTPRMĮ) nurodyta tvarka, taikoma nustatant Kelių transporto priemonių registre registruojamų motorinių transporto priemonių išmetamą (CO₂) kiekį.
6.	31 straipsnis. Neleidžiami atskaitymai	Komentaro 1 dalies 3 punktą papildytas pavyzdžiu: Pavyzdžiui, neleidžiamiesiems atskaitymams yra priskiriamos pagal nuo 2023 m. liepos 1 d. galiojančias Lietuvos Respublikos mokesčio už gamtos išteklių įstatymo (toliau – MGIĮ) 6 straipsnio 2 dalies nuostatas už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnę, negu išgautas, gamtos išteklių kiekį ir (ar) be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį mokamos įmokos, apskaičiuotos taikant ekonominės sankcijos koeficientus ir pagal MGIĮ laikomos ekonomine sankcija
7.	43 straipsnis. Nuostoliai vienetų reorganizavimo, perleidimo, pertvarkymo atvejais	Straipsnio 7 dalies komentaras papildytas pavyzdžiu: 2. Bendrovė A, kurios veikla – prekyba, 2026 m. kovo mėn. 31 d. buvo prijungta prie bendrovės B (pagal PMĮ 41 straipsnio 2 dalies 1 punktą), kurioje prekybos veikla bus tęsiama. Bendrovių A ir B 2024 mokestiniai metai sutampa ir yra kalendoriniai metai. Bendrovė A perdavė bendrovei B 85 000 EUR prekybos veiklos mokestinių nuostolių, apskaičiuotų už 2024 metus (mokestiniai nuostoliai sudarė 35 000 EUR), už 2025 metus (mokestiniai nuostoliai sudarė 45 000 EUR) ir už 2026 metų laikotarpį nuo sausio 1 d. iki kovo 30 d. (mokestiniai nuostoliai sudarė 5 000 EUR). Bendrovė B atitiks PMĮ 43 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas sąlygas dėl prekybos veiklos tęstinumo.

1	2	3
		Bendrovės B visus laikotarpius dirbo pelningai (vertybinių popierių ir / ar išvestinių finansinių priemonių perleidimo nuostolių bendrovė neturėjo). Bendrovės B apmokestinamasis pelnas apmokestinamas, taikant pagrindinį 16 proc. (arba 15 proc. 2024 m. ir ankstesniais mokestiniais laikotarpiais) pelno mokesčio tarifą. Už 2026 mokestinius metus bendrovė B apskaičiavo 137 560 EUR apmokestinamojo pelno, apskaičiuoto iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių metų mokestinių laikotarpių nuostolius. Iš bendrovės B taip apskaičiuoto apmokestinamojo pelno atskaitoma visa (85 000 EUR) iš bendrovės A perimtų bendrovėje tęsiamos prekybos veiklos nuostolių suma, nes ji neviršija 70 proc. nuo 137 560 EUR apmokestinamojo pelno sumos (137 560 EUR * 70 proc. = 96 292 EUR).

LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymas

Eil. Nr.	Straipsnis	Komentaras
1	2	3
1.	2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos 8. Sporto veikla – sportininko (gyventojų, kuris atlieka tam tikrą fizinę ar protinę veiklą, grindžiamą tam tikromis taisyklėmis ir organizuojamą tam tikra specialiai šiai veiklai nustatyta forma) rengimosi aukšto meistriskumo sporto varžyboms ir dalyvavimo aukšto meistriskumo sporto varžybose veikla. (galioja nuo 2025 01 01 pagal 2024 06 27 LR įstat. Nr. XIV-2863)	Pakeitimai: 3. Gyventojų vykdoma sporto veikla gali būti pripažįstama individualia veikla tik tuo atveju, kai tenkinami GPMĮ 2 straipsnio 7 dalyje įtvirtinti kriterijai. Tai reiškia, kad ja turi būti užsiimama savarankiškai (gyventojas pats dengia su veiklos vykdymu susijusias išlaidas, nėra pavaldus ir pan.), tęstinį laikotarpį, siekiant tam tikrų tikslų: kuo geresnių sportinių rezultatų, nuosekliai savarankiškai didinti sportinį meistriskumą, gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos. Pavieniai asmenų veiksmų, kuriais nėra siekiama sportinių ar ekonominių tikslų per tęstinį laikotarpį, GPMĮ nuostatų taikymo tikslu nelaikomi sporto veikla. Pagal nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliosiančius SI pakeitimus, išskiriamos aukšto meistriskumo sporto trenerio ir fizinio aktyvumo trenerio sąvokos. Aukšto meistriskumo sporto treneriu laikomas asmuo, vadovaujantis sportininko(-ų) aukšto meistriskumo sporto pratimams, rengiantis jį (juos) aukšto meistriskumo sporto varžyboms ir (ar) jam (jiems) vadovaujantis šiose varžybose. Fizinio aktyvumo treneris yra asmuo, vadovaujantis asmens(-ų) fizinio aktyvumo veiklai ir (arba) šviečiantis visuomenę sporto, fizinio aktyvumo klausimais. GPMĮ nuostatų taikymo tikslais tiek aukšto meistriskumo sporto treneriai, tiek ir fizinio aktyvumo treneriai nelaikomi sporto veiklą vykdančiais asmenimis. 6. GPMĮ nuostatų taikymo tikslais sportininkais nepripažįstami instruktoriai, sekundantai, asistentai, masažistai ir kiti asmenys, kurių veikla neatitinka nustatytos sporto veiklos sąvokos, o skirta tik padėti sportininkui ir / ar sporto komandai pasirūpinti ir dalyvauti varžybose, t. y. užsiimti sporto veikla. Gyventojai, užsiimantys fizine ir / ar protine savo poilsio (rekreacijos) veikla (alpinizmu, nardymu, jojimu, slidinėjimu, joga ir pan., kai tai nėra pasirūpinimo ir / ar dalyvavimo sportinėse varžybose veikla), taip pat individualią veiklą vykdančios ar sporto varžybas rengiančioje organizacijoje pagal darbo sutartis dirbantys asmenys, kurie turi įgaliojimus vykdyti atitinkamos sporto šakos taisyklių laikymosi kontrolę ir / ar registruoti varžybų rezultatus (teisėjai, arbitrai, komisari ir pan.), GPMĮ prasme sportininkais taip pat nelaikomi. (2025 01 10 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.18-31-1 Mr) R-90))

1	2	3
2.	8 straipsnis. Pajamų pripažinimas	Pateiktas 7 dalies, kuri nustato, kad pajamų per investicinę sąskaitą gavimo momentu laikomas lėšų išmokėjimas iš investicinės sąskaitos, kaip jis suprantamas pagal šio Įstatymo 12-1 straipsnį komentaras. Komentaras aiškina, kad GPMĮ 8 straipsnio nuostatoje numatyta išimtis iš bendrosios pajamų pripažinimo taisyklės, pagal kurią gyventojų pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu. Per investicinę sąskaitą gaunamų pajamų pripažinimo momentas – lėšų išmokėjimas iš investicinės sąskaitos. Ši pajamų pripažinimo taisyklė taikoma: 1. nuolatiniais Lietuvos gyventojams, kurie turimą sąskaitą deklaravo mokesčių administratoriui kaip investicinę sąskaitą centrinių mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka; 2. pripažįstant 1 papunktyje įvardintų gyventojų 2025 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais per investicinę sąskaitą gaunamas pajamas. Per investicinę sąskaitą gaunamų pajamų apmokestinimo tvarką reglamentuoja GPMĮ 121 straipsnis (žr. šio straipsnio komentarą). (2024 11 05 LR raštas Nr. (18-18-31-1 Mr) R-3983)
3.	17 straipsnis. Neapmokestinamosios pajamos	Pakeistos 1 dalies 9, 9-1 punktu nustatos dėl draudimo išmokų 3. Abiem išmokos gavimo atvejais (tiek sutarties termino pasibaigimo (kai sutarties terminas ne trumpesnis kaip 5 metai), tiek sutarties nutraukimo praėjus 5 metams nuo jos sudarymo dienos) aplinkybė, ar pagal gyvybės draudimo sutartį sumokėtos įmokos buvo atimamos iš gyventojų pajamų GPMĮ 21 straipsnyje nustatyta tvarka, neturi būti nustatinėjama, nes ji neįtakoja gautų pajamų priskyrimo neapmokestinamosioms pajamoms. 4. Jeigu gyvybės draudimo sutarties terminas yra trumpesnis kaip 5 metai, arba netenkinamos kitos šiame punkte nustatytos sąlygos, gauta išmoka (ar jos dalis) yra apmokestinama taikant 15 proc. gyventojų pajamų mokesčio tarifą, jeigu nėra pagrindo jos priskirti neapmokestinamosioms pajamoms pagal kitas GPMĮ 17 straipsnio nuostatas (žr. GPMĮ 17 str. 1 d. 12 punkto komentarą). (2025 01 28 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.18-31-1 Mr) R-374)
4.	19 straipsnis. Parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto ir individualios veiklos turtui priskirto nekilnojamojo pagal prigimtį daikto, realizuotų išvestinių finansinių priemonių įsigijimo kaina ir su to turto ar daikto pardavimu ar kitokiu perleidimu, išvestinių finansinių priemonių realizavimu susijusios išlaidos	– Atnaujintas 18 punkto komentaras 18. Gyventojų sumokėtos premijos sumos įsigyjant IFP rizikai drausti, vertybinių popierių sąskaitos tvarkymo ar saugojimo mokestis nepriškiriami privalomiems mokėjimams nustatytiems teisės aktuose. IFP, naudojama rizikai drausti, suprantama, kaip IFP, kurią naudojant yra tikimasi, kad šios priemonės tikroji vertė arba iš priemonės gaunami pinigų srautai visiškai kompensuos draudžiamo objekto tikrosios vertės arba jo sukurtų pinigų srautų pasikeitimus arba didžiąją jų dalį. Pvz., gyventojas su Lietuvos komerciniu banku sudaro sutartį, kurioje nustatyta, kad sutartyje nurodytu laikotarpiu gyventojas bankui turės teisę parduoti sutartyje nurodytą JAV dolerių kiekį už nustatytą JAV dolerio ir euro kursą (sudarė valiutos keitimo pasirinkimo sandorį). Už tai gyventojas bankui sumoka 2 proc. sandorio sumos premiją. Ši bankui sumokėta premijos suma nelaikoma teisės aktuose nustatytais privalomais mokėjimais. Jeigu gyventojas (investuotojas) VP tarpininkui (bankui, brokeriui) sumoka mokestį už VP saugojimą depozitoriume, apskaičiuodamas apmokestinamąsias VP pardavimo pajamas, už VP saugojimą depozitoriume sumokėto mokesčio negali atimti iš gautų VP pardavimo pajamų. Pavyzdžiai (2024 12 19 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.18-31-1Mr) R-4593)

1	2	3
		– Nauja redakcija pateiktas 6 dalies komentaras Gyventojų individualios veiklos turto įsigijimo kainos nustatymo tam tikrais atvejais taisyklės (toliau – Taisyklės), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. 133 „Dėl Gyventojų ne individualios veiklos turto įsigijimo kainos nustatymo tam tikrais atvejais taisyklių patvirtinimo“, kurių nauja redakcija įsigaliojo nuo 2020 m. rugpjūčio 4 d. Taisyklių nuostatos taikomos ir nekilnojamojo pagal prigimtį daikto, kuris buvo (visas ar jo dalis) priskirtas individualios veiklos turtui, įsigijimo kainai tam tikrais atvejais nustatyti. <...> (2024 12 19 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.18-31-1Mr) R-4593)
5.	20 straipsnis. Neapmokestinamasis pajamų dydis	Komentaras atnaujintas pagal galiojančius teisės aktus.
6.	21 straipsnis. Iš pajamų atimamos gyventojų patirtos išlaidos	1. Lietuvos Respublikos Seimas 2024 m. birželio 25 d. priėmė Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 16, 17, 21 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymą Nr. XIV-2803. Pagal Pakeitimo įstatymą komentuojamo punkto lengvata netaikoma, jeigu gyvybės draudimo sutartis sudaryta po 2024 m. gruodžio 31 d. Pradedant 2025 m. mokestiniu laikotarpiu iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos per atitinkamą mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus), bet ne vėliau kaip iki 2034 m. gruodžio 31 d., sumokėtos gyvybės draudimo įmokos tik pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas gyvybės draudimo sutartis. 2. Taigi, taikant šio punkto nuostatas, iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos sumokėtos gyvybės draudimo įmokos, jeigu jei-gu tenkinamos tokios sąlygos: 2.1. gyvybės draudimo sutartis sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d., 2.2. gyvybės draudimo sutartyje numatyta, kad gyvybės draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus gyvybės draudimo sutarties galiojimo terminui, 2.3. pagal gyvybės draudimo sutartį naudos gavėjai draudimo laikotarpio pabaigoje yra: - pats gyventojas, - gyventojų sutuoktinis, - gyventojų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), - iki 18 metų ir vyresni vaikai su negalia- (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, - iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia). <...> 11. Duomenis apie gyventojų mokamas gyvybės draudimo įmokas, kurios pagal komentuojamo punkto nuostatas gali būti atimamos iš pajamų, mokesčių administratorius gauna iš Lietuvos Respublikoje įregistruotų gyvybės draudimo veiklą vykdančių bendrovių. Šiuos duomenis bendrovės renka jų pačių nusistatyta tvarka. Tuo atveju, kai mokesčių administratorius neturi duomenų apie gyventojų

1	2	3
		sumokėtas gyvybės draudimo įmokas, teisę į lengvatą turi įrodyti pats gyventojas, pateikdamas dokumentus, iš kurių turinio matyti, kad jos atitinka GPMĮ 21 str. 1 d. 1 punkte nustatytas sąlygas. Teisę į lengvatą pagrindžiančiais dokumentais gali būti laikomos gyvybės draudimo įmonės išduotos pažymos, sutartys, mokėjimo dokumentai ir kt. (2024 12 03 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.18-31-1 Mr) R-4323) 1. Lietuvos Respublikos Seimas 2024 m. birželio 25 d. priėmė Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 16, 17, 21 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymą Nr. XIV-2803. Pagal Pakeitimo įstatymą komentuojamo punkto lengvata netaikoma įmokoms pagal pensijų kaupimo sutartis, jeigu jos sudarytos po 2024 m. gruodžio 31 d. Pradedant 2025 m. mokestiniu laikotarpiu iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos per atitinkamą mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus), bet ne vėliau kaip iki 2034 m. gruodžio 31 d., sumokėtos pensijų kaupimo įmokos tik pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas pensijų kaupimo sutartis (III pakopos pensijų kaupimas). 2. Taigi taikant komentuojamo punkto nuostatas, iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos sumokėtos pensijų įmokos, jeigu tenkinamos tokios sąlygos: 2.1. pensijų kaupimo sutartis sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d., 2.2. pensijų kaupimo įmokos mokamos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimus pensijų fondus, 2.3. pagal pensijų kaupimo sutartį naudos gavėjai kaupimo laikotarpio pabaigoje yra: - pats gyventojas, - gyventojų sutuoktinis, - iki 18 metų ir vyresni vaikai su negalia (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, - iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia). 3. Pensijų įmokų, kurioms, gali būti taikoma komentuojamo punkto lengvata gavėju laikomi pensijų fondai, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimi pensijų fondai. Lietuvos Respublikoje tokių fondų organizavimo sąlygas ir tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas (toliau – PSPKĮ) ir Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymas (toliau – PPKĮ). Pensijų įmokų gavėju gali būti ir analogiškas (tuo pačiu tikslu įsteigtas, neatsižvelgiant į teisinę formą ar į tai, kaip vadinamas) kitose Europos ekonominės erdvės valstybėse sudarytas pensijų fondas, veikiantis pagal tose valstybėse galiojančius teisės aktus. 4. Sutarties sudarymo data nustatoma pagal gyventojui (fondo dalyviui) pensijų įmokų gavėjo išduotą sutartį ir ši data gali būti 2024 m. gruodžio 31 d. arba ankstesnė.

1	2	3
		Tuo atveju, kai sutartis sudaryta, pvz., 2024 m. gruodžio 31 d., o pirma įmoka pagal šią sutartį sumokėta 2025 m. sausio mėn., ši sutartis laikoma sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d. ir pagal ją mokamos įmokos gali būti atimamos iš 2025 m. mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpio pajamų, bet ne vėliau, kaip iki 2034 m. gruodžio 31 d. Kai pensijos kaupimo sutartis sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d., o po šios datos pensijos dalyvis pensijų kaupimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka pereina iš vieno pensijų fondo į kitą pensijų fondą (valdomą tos pačios ar kitos valdymo įmonės), nenutraukdamas sutarties ir pradėto kaupimo, laikoma, kad dalyvavimas pensijų kaupime tęsiasi ir todėl taikomas komentuojamo punkto lengvatos įmokoms tęstinumas. <...> 9. Duomenis apie gyventojų mokamas pensijų įmokas, kurios pagal komentuojamo punkto nuostatas gali būti atimamos iš pajamų, mokesčių administratorius gauna iš Lietuvos Respublikoje registruotų pensijų kaupimo veiklą vykdančių bendrovių. Šiuos duomenis pensijų kaupimo bendrovės renka jų pačių nusistatyta tvarka. Tuo atveju, kai mokesčių administratorius neturi duomenų apie gyventojų sumokėtas pensijų įmokas, teisę į lengvatą turi įrodyti pats gyventojas, pateikdamas dokumentus, iš kurių turinio matyti, kad jos atitinka GPMĮ 21 str. 1 d. 2 punkte nustatytas sąlygas. Teisę į lengvatą pagrindžiančiais dokumentais gali būti laikomos pensijų kaupimo veiklą vykdančios bendrovės išduotos pažymos, sutartys, mokėjimo dokumentai ir kt. (2024 12 03 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.18-31-1 Mr) R-4323) 1. 2024 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 16, 17, 21 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12-1 straipsniu įstatymu Nr. XIV-2803 komentuojamo punkto lengvata nebuvo pakeista, todėl nuo 2025 metų sausio 1 d. ji iš esmės taikoma tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo įtvirtintos nuo 2019 metų pagal 2018 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-1335. (papildyta 2024 12 03 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.18-31-1 Mr) R-4323) <...> 6. Duomenis apie gyventojų mokamas įmokas, kurios pagal komentuojamo punkto nuostatas gali būti atimamos iš pajamų, mokesčių administratorius gauna iš pensijų kaupimo veiklą vykdančių bendrovių. Tuo atveju, kai mokesčių administratorius neturi duomenų apie gyventojų sumokėtas papildomas pensijų įmokas, teisę į lengvatą <u>turi įrodyti pats gyventojas, pateikdamas dokumentus, iš kurių turinio matyti, kad jos atitinka GPMĮ 21 str. 1 d. 21 punkte nustatytas sąlygas. Teisę į lengvatą pagrindžiančiais dokumentais gali būti laikomos įmokų gavėjo išduotos pažymos, sutartys, mokėjimo dokumentai ir kt.</u> (papildyta 2024 12 03 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.18-31-1 Mr) R-4323)

1	2	3
		1. 2024 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 8, 16, 17, 21 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12-1 straipsniu įstatymu Nr. XIV-2803 komentuojamo punkto lengvata nebuvo pakeista, todėl nuo 2025 metų sausio 1 d. ji iš esmės taikoma tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo įtvirtintos nuo 2020 metų pagal 2020 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-62. Pagal šio punkto nuostatas gyventojas kuris mokosi ar studijuoja, iš savo 2020 metų ir vėlesnių mokestinių metų metinių pajamų gali atimti per mokestinį laikotarpį, t. y. per kalendorinius metus, patirtas išlaidas už: - profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija; - profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (-jos); - studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija. Šias išlaidas (gyventojas sumokėtas įmokas už profesinį mokymą ar studijas) galima atimti iš gyventojas per mokestinį laikotarpį gautų pajamų, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui bei pateikus metinę pajamų mokesčio deklaraciją. (papildyta 2024 12 03 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.18-31-1 Mr) R-4323)
7.	26 straipsnis. Fiksuoto pajamų mokesčio už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, sumokėjimas ir verslo liudijimo išdavimo tvarka	Nauja redakcija 1. Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklėse (toliau – Taisyklės), patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“ (toliau – Nutarimas), nustatyta fiksuoto dydžio pajamų mokesčio sumokėjimo ir verslo liudijimų išdavimo gyventojams tvarka. Šiuo Nutarimu taip pat patvirtintas Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, sąrašas (toliau – Sąrašas). <...> Gyventojai, neprivalo turėti prekių, medžiagų arba žaliavų įsigijimo dokumentų tais atvejais, kai jie buhalterinę apskaitą tvarko naudodamiesi VMI valdomos Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos Nuotolinių apskaitos paslaugų smulkiajam verslui posistemiui (toliau – i. APS) ir prekių, medžiagų arba žaliavų įsigijimo dokumentai arba jų skaitmeninės kopijos saugomi i. APS. Be to, galioja individualios įmonės vardu išrašyti prekių įsigijimo dokumentai, kai verslo liudijimą įsigijęs gyventojas savo veikloje naudoja ar prekiauja: - savo likviduotos individualios įmonės medžiagomis, žaliavomis, prekėmis; - savo individualios įmonės, įgijusios likviduojamos įmonės statusą, medžiagomis, žaliavomis, prekėmis. Tokiu atveju šios medžiagos, žaliavos, prekės turi būti paimtos iš įmonės veiklos ir toks paėmimas turi būti įformintas atitinkamu dokumentu (aktu ir pan.). Sutuoktiniai, įsigiję atskirus verslo liudijimus, toje pačioje turgavietėje gali prekiauti prekėmis, turėdami vieno iš jų vardu išrašytus prekių įsigijimo dokumentus. Prekių, medžiagų arba žaliavų įsigijimą patvirtinantys dokumentai turi turėti visus Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus.

1	2	3
		11. Gyventojai, įsigiję verslo liudijimus, prekių (paslaugų) medžiagų, žaliavų įsigijimo <u>dokumentus ir kitus dokumentus turi saugoti 5 kalendorinius metus po tų metų, kuriais jie gauti ar išrašyti, o PVM sąskaitas faktūras ir sąskaitas faktūras – 10 metų nuo jų išrašymo</u>. Gyventojai šiuos dokumentus saugo patys arba Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos nustatyta tvarka perduoda saugoti TVMI. 12. Gyventojai, platinantys audiovizualinius kūrinius ir (arba) fonogramas bet kokiose laikmenose (prekiauti jais ir (arba) juos nuomoti), platinimo (prekybos ir (arba) nuomos) vietoje privalo turėti <u>sudarytą su audiovizualinių kūrinių prodiuseriais ir fonogramų gamintojais arba jų teisių perėmėjais autorinę licencinę sutartį, suteikiančią teisę platinti Lietuvos Respublikos teritorijoje audiovizualinius kūrinius ir (arba) fonogramas bet kokiose laikmenose (prekiauti jais ir (arba) juos nuomoti)</u>. 13. Gyventojai, įsigiję kurios nors veiklos rūšies verslo liudijimus, privalo laikytis teisės aktuose nustatytų tos veiklos taisyklių. 14. Verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams, nesilaikantiems Taisyklėse nustatytų reikalavimų (prekybos ar gamybos vietoje neturintiems prekių, medžiagų ar žaliavų įsigijimo dokumentų, neišrašantiems Prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo kvitų, neišduodantiems kasos aparatų kvitų, sąskaitų faktūrų, nuo 2018-01-01 PVM sąskaitų faktūrų, kai tai numatyta Taisyklėse, neteisingai tvarkantiems finansinę apskaitą, taikoma atsakomybė, numatyta Administracinių nusižengimų kodekse. 15. Plačiau apie verslo liudijimų išdavimo tvarką paaiškinta VMI prie FM interneto svetainėje https://www.vmi.lt/evmi/individuali-veikla-ir-verslo-liudijimai. (2024 12 19 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.18-31-1Mr) R-4594)
8.	35 straipsnis. Mokesčio mokėtojų pareigos	Nauja redakcija Lietuvos gyventojas, pasinaudojęs teise iš pajamų atimti išlaidas, išvardytas GPMĮ 21 straipsnyje, privalo saugoti sumokėjamą patvirtinančius dokumentus (originalus) arba jų nuorašus, kurie turi būti patvirtinti notarine tvarka. Su metine pajamų mokesčio deklaracija išlaidas patvirtinančių dokumentų pateikti nereikia, bet jų originalai arba nuorašai, patvirtinti notarine tvarka, turi būti saugomi ne trumpiau kaip 10 metų po atitinkamo mokesčio laikotarpio metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo 1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, pradėjęs vykdyti individualią veiklą (įskaitant gyventoją, pradėjusį kitos rūšies individualią veiklą, t. y. kai pradeda vykdyti kitą individualią veiklą), apie veiklos vykdymo pradžią privalo pranešti mokesčio administratoriui Fizinį asmenų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. VA-36 „Dėl Fizinį asmenų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nustatyta tvarka. 2. Apie pradedamą vykdyti individualią veiklą (įskaitant pradedamą vykdyti naujos rūšies veiklą) yra pranešama, mokesčio administratoriui pateikiant nuolatinio Lietuvos gyventojų Taisyklių nustatyta tvarka užpildytą Fizinio asmens prašymą įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą (REG812 formą, toliau – prašymas REG812). <...> (2024 11 14 VMI prie LR FM raštas Nr. RM-43202)

LR pridėtinės vertės mokestis

Eil. Nr.	Straipsnis	Komentaras
1	2	3
1.	32 straipsnis. Nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimas ar kitoks perdavimas	1 dalies komentaras Atkreipiame dėmesį, kad: <...> 3.3.2. nuo 2017-01-01 - Statybos užbaigimo data laikoma Statybos užbaigimo akto ar Deklaracijos apie statybos užbaigimą užregistravimo IS „Infostatyba“ data (Statybos įstatymo 28 straipsnis ir Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ V skyrius). (papildyta 2024 12 04 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.2-31-2 Mr)- RM-45496) 3.4. nebaigtu statyti pastatu (statiniu), išskyrus atvejus kai įrodoma, kad faktiškai šis pastatas (statinys) yra iš esmės įrengtas ir naudojamas (faktiškai gyvenama, dirbama, nuomojama ar naudojama kitu būdu; to patvirtinimu galėtų būti, pvz., nuotraukos, liudininkų parodymai, sąskaitos už komunalinius mokesčius, deklaruota gyvenama vieta), kuris apmokestinamas PVM taikant standartinį PVM tarifą, PVM tikslais laikomas pastatas (statinys): 3.4.1. kuris Nekilnojamojo turto registre įregistruotas kaip nebaigta statyba; 3.4.2. kuris pradėtas statyti, bet nebaigtas ir dar NTR neįregistruotas statinys, nes tai neprivalu pagal Statybos įstatymą (pvz., statinys, nuo kurio statybos pradžios praėjo ne daugiau kaip 3 metai; nebaigtas nesudėtingas statinys - 80 kv. m. negyvenamasis pastatas) ir (papildyta 2024 12 04 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.2-31-2 Mr)- RM-45496) 3.4.3. kuriam nėra pasirašyti ar IS „Infostatyba“ užregistruoti 3.3.1 – 3.3.2 papunkčiuose nurodyti dokumentai. 6 pavyzdys. UAB „A“, PVM mokėtoja, parduoda gyvenamąjį namą, kurio būklė pagal NTR – nebaigta statyba, statybos pabaigos metai - 2019 m., baigtumas - 75 proc. 2023 m. bendrovė šį pastatą pardavė. Faktiškai šis gyvenamasis namas yra įrengtas (išskyrus mažą dalį rūšio patalpų), naudojamas ir gyvenamas, mokami komunaliniai mokesčiai, pardavimo momentu pastato būklė pakankamai gera, dalis apdailos sudėvėta, reikalingas kosmetinis remontas, be to, šiame name 2020 m. tuometiniai to namo savininkai deklaravo gyvenamąją vietą. Ar UAB „A“ parduodamas gyvenamasis namas apmokestinamas PVM? Faktinės aplinkybės (bendrovės parduodamas gyvenamasis namas faktiškai yra įrengtas (išskyrus mažą dalį rūšio patalpų), naudojamas ir gyvenamas, mokami komunaliniai mokesčiai, pastato būklė pakankamai gera, dalis apdailos sudėvėta, reikalingas kosmetinis remontas, kad nuo 2020 m. šiame name tuometiniai to namo savininkai deklaravo gyvenamąją vietą) leidžia daryti išvadą, kad UAB „A“ parduodamas gyvenamasis namas yra naudojamas pagal paskirtį ir pagal paskirtį jis yra naudojamas daugiau kaip 24 mėnesius.

1	2	3
		Tokiu atveju PVM tikslais gyvenamojo pastato būklė nelaikoma „nebaigta statyba“, parduodamas gyvenamasis namas laikomas senu pastatu ir neapmokestinamas PVM. (papildyta 2024 12 04 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.2-31-2 Mr)-RM-45496) <...> 4 pavyzdys. Įmonė A parduoda įmonei B mieste esančią atvirą automobilių stovėjimo aikštelę, neturinčią pastatų (garažų, apsaugos būdelių ir pan.), nuo kurios užbaigimo yra praėję 10 mėnesių. NTR aikštelė įregistruota kaip nekilnojamas daiktas, turintis unikalų daikto numerį, žemės sklype, kuriame ji įrengta. NTR įrašyta, kad šio žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis „kita“, o žemės sklypo naudojimo būdas - „vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos“. Teritorijos, kuriame yra šis sklypas, specialiosios žemės naudojimo sąlygos nenustatytos. Kaip toks sandoris bus traktuojamas PVM tikslais? Automobilių stovėjimo aikštelė laikytina statiniu. Kadangi nuo jos užbaigimo yra praėję mažiau nei 24 mėnesiai (t. y. 10 mėnesių), tai PVM tikslais laikoma, kad sudaromas naujo statinio pardavimo sandoris, kuris apmokestinamas PVM taikant standartinį PVM tarifą. (papildyta 2024 12 04 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.2-31-2 Mr)-RM-45496) <...> 4.3. Kai parduodamas senas pastatas (statinys), kurio rekonstravimui yra išduotas statybos leidimas, rekonstravimo darbai yra pradėti, bet nebaigti, tai toks pastatas PVM tikslais laikomas nauju pastatu (statiniu) ir apmokestinamas PVM. (papildyta 2024 12 04 VMI prie LR FM raštu Nr. (18.2-31-2 Mr)-RM-45496) <...> Straipsnio 2 dalies komentaras patikslintas.
2.	42 straipsnis. Keleivių išgabenamos prekės	Nauja redakcija Vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 13 d. nutarimu Nr. 899 „Dėl pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo užsienio asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Europos Sąjungos teritorijoje“ (Nutarimas), užsienio keleivių įsigijamos prekės, kurias šie keleiviai išgabeną iš Europos Sąjungos (ES) teritorijos, apmokestinamos taikant 0 proc. PVM tarifą.
3.	50 straipsnis. Prekės, tiekiamos paramos gavėjams	Nauja redakcija <...> 2. Jeigu paramos teikėjai (juridiniai asmenys) neatlygintinai suteikia paramą (pinigais, materialinėmis vertybėmis ar paslaugomis): - paramos gavėjo statusą turintiems Lietuvos Respublikoje įregistruotiems paramos gavėjams (įskaitant Lietuvoje registruotus tarptautinių visuomeninių organizacijų skyrius (padalinius) - Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugiją, Lietuvos Caritą ir kt.), kurie yra juridiniai asmenys, - bei šio straipsnio komentaro 1.2. punkte nurodytiems paramos gavėjams (užsienio asmenims), tai paramos teikėjų suteiktos paramos vertė traktuojama kaip suteikta parama pagal LPI.

1	2	3
		3. 0 proc. PVM tarifas, šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, taikomas tik tuomet, kai prekės, kaip parama išgabenamos iš Lietuvos Respublikos už ES teritorijos ribų veikiantiems asmenims ir kitoms organizacijoms, pagal LPĮ galinčioms būti paramos gavėjais (plačiau žr. šio straipsnio 2 dalies komentarą). <...> (2024 12 09 VMI prie LR FM raštas Nr. (18.2-31-2 Mr)- RM-46028)
4.	78-1 straipsnis. Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo įforminimui PVM sąskaita faktūra taikomos taisyklės	5 dalies nauja redakcija. Pagal komentuojamo straipsnio nuostatas, PVM įstatymo reikalavimai dėl prekių tiekimo ir (arba) paslaugų teikimo įforminimo PVM sąskaita faktūra taikomi ir tais atvejais, kai apmokestinamasis asmuo tiekia prekes ir (arba) teikia paslaugas, kurioms taikomos PVM įstatymo XII skyriaus penktojo, šeštojo ar septintojo skirsnio nuostatos, ir šis asmuo Lietuvos Respublikoje registruojasi PVM įstatymo XII skyriaus penktajame, šeštajame ar septintajame skirsnyje nurodytų specialių schemų taikymo tikslais.

LR mokesčių administravimo įstatymas

Eil. Nr.	Straipsnis	Komentaras
1	2	3
1.	16 straipsnis. Valstybės institucijos ir įstaigos, įgaliotos atlikti tam tikrus mokesčių administravimo veiksmus	2 dalies komentaras Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 9 straipsnio 5 dalies 6 punkte numatyta, kad mokesčio už aplinkos teršimą iš žemės ūkio veiklai naudojamų ne keliais judančių mechanizmų apskaičiavimo ir sumokėjimo fakto patikrinimą vykdo valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras. Minėto įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje pakartojama MAĮ nuostata, kad konsultacijas ir informaciją mokesčio už aplinkos teršimą iš žemės ūkio veiklai naudojamų ne keliais judančių mechanizmų apskaičiavimo ir sumokėjimo klausimais mokesčio mokėtojai teikia Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos įgaliota institucija šios institucijos nustatyta tvarka. Konsultacijas ir informaciją mokesčio už aplinkos teršimą iš žemės ūkio veiklai naudojamų ne keliais judančių mechanizmų apskaičiavimo ir sumokėjimo klausimais mokesčio mokėtojai teikia Valstybės įmonė „Žemės ūkio duomenų centras“. (pagal 2024 12 23 VMI prie LR FM raštą Nr. R-4643)
2.	40 straipsnis. Mokesčių mokėtojo pareigos	14 dalies komentaras Mokesčių mokėtojai privalo teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos, – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenis Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 spalio 14 d. įsakymu Nr. VA-80 „Dėl atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka. (pagal 2024 12 23 VMI prie LR FM raštą Nr. R-4642)

1	2	3
3.	42-4 straipsnis. Atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos, – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimas	1 dalis 1. Priėmus Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42-4 straipsniu įstatymą Nr. XIV-293, mokesčių mokėtojams, savo veikloje naudojančiams kasos aparatus, atsirado prievolė Valstybinei mokesčių inspekcijai teikti atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos, – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenis. 2. Pareiga teikti duomenis skirtingoms mokesčių mokėtojų grupėms atsiranda skirtingais terminais: 1) mokesčių mokėtojai, kurių 2021 metų pajamos, kaip tai suprantama pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą, viršija 300 000 eurų ir kurie naudoja kompiuterinius kasos aparatus, kaip tai suprantama pagal teisės aktus, reglamentuojančius kasos aparatais užfiksuotų duomenų nepakeičiamumo ir tokių duomenų prieinamumo Valstybinei mokesčių inspekcijai techninių reikalavimų taikymą, Valstybinei mokesčių inspekcijai duomenis pradeda teikti nuo 2023 m. sausio 1 d.; 2) pridėtinės vertės mokesčio mokėtojai, kurių 2021 metų pajamos, kaip tai suprantama pagal Pelno mokesčio įstatymą, viršija 300 000 eurų (išskyrus 1 punkte nurodytus mokesčių mokėtojus), Valstybinei mokesčių inspekcijai duomenis pradeda teikti nuo 2023 m. lapkričio 1 d.; 3) mokesčių mokėtojai, kurie naudoja iki 2019 m. balandžio 30 d. išbrauktus iš Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo, patvirtinto Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. V-137 „Dėl Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo bei Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių įtraukimo į šį sąrašą taisyklių patvirtinimo“, modelių kasos aparatus (išskyrus 1 ir 2 punktuose nurodytus mokesčių mokėtojus), Valstybinei mokesčių inspekcijai duomenis pradeda teikti nuo 2024 m. gegužės 1 d.; 4) kiti savo veikloje kasos aparatus naudojančios mokesčių mokėtojai (išskyrus 1, 2 ir 3 punktuose nurodytus mokesčių mokėtojus) Valstybinei mokesčių inspekcijai duomenis pradeda teikti nuo 2025 m. gegužės 1 d. (pagal 2024 12 23 VMI prie LR FM raštą Nr. R-4642) 2 dalis 1. Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tvarką ir terminus reglamentuoja Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 spalio 14 d. įsakymu Nr. VA-80 „Dėl atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“. (pagal 2024 12 23 VMI prie LR FM raštą Nr. R-4642)

1	2	3
4.	62 straipsnis. Nurodymo pašalinti aplinkybes ir sąlygas, trukdančias mokesčių administratoriui tinkamai atlikti funkcijas, vykdymas	1. Komentuojamo straipsnio norma nustato mokesčių administratoriaus nurodymų, duotų įgyvendinant Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnio 14 punkte įtvirtintą mokesčių administratoriaus teisę duoti nurodymus pašalinti aplinkybes ir sąlygas, trukdančias mokesčių administratoriui tinkamai atlikti savo funkcijas, vykdymo tvarką. Tais atvejais, kai asmuo gauna mokesčio administratoriaus nurodymą, kuriame išdėstyti konkretūs reikalavimai pašalinti aplinkybes ir sąlygas, trukdančias mokesčių administratoriui tinkamai atlikti funkcijas (pvz., pateikti reikiamus dokumentus ar duomenis, sudaryti sąlygas patekti į patalpas, teritoriją ir pan.), asmuo privalo šį nurodymą įvykdyti besąlygiškai. Kiekviename mokesčių administratoriaus nurodyme nustatomas optimalus atitinkamiems veiksams atlikti reikalingas laikas, per kurį asmuo privalo įvykdyti reikalavimus, jei įstatymai nenustato ko kita. Tais atvejais, kai administratoriaus nurodyme išvardytų konkrečių reikalavimų įvykdyti neįmanoma arba neįmanoma įvykdyti per mokesčių administratoriaus nustatytą terminą dėl objektyvių priežasčių (pvz., dėl nusikaltimo dingo dokumentai ir juos reikia atkurti, dėl tam tikros techninės avarijos fiziškai negalima patekti į reikiamas patalpas ir pan.), asmuo turi teisę Mokesčių administratoriaus nurodymo FR0706 formos užpildymo taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. VA-93 „Dėl mokesčių administratoriaus nurodymo FR0706 formos ir jos užpildymo taisyklių tvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nustatyta tvarka kreiptis į mokesčių administratorių dėl įvykdymo termino pratęsimo, o mokesčių administratorius, įvertinęs priežastis, dėl kurių prašoma pratęsti terminą, gali nustatyti kitą mokesčių administratoriaus nurodymo įvykdymo datą. 2. Apie priimtas priemones, kurių imtasi aplinkybėms ir sąlygoms, trukdančioms mokesčių administratoriui tinkamai atlikti funkcijas, šalinti, asmuo mokesčių administratorių privalo informuoti per 3 darbo dienas po nurodymo įvykdymo. Asmuo, negalintis įvykdyti duoto nurodymo, apie tai nedelsdamas, t. y. ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo objektyvių aplinkybių išaiškėjimo, privalo Taisyklėse nustatyta tvarka informuoti nurodymą davusį pareigūną, kad nurodymas visiškai ar iš dalies dėl tam tikrų objektyvių priežasčių negali būti įvykdytas. 3. Vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso 505 straipsniu, už šiame MAĮ straipsnyje minimo nurodymo pašalinti aplinkybes ir sąlygas, trukdančias mokesčių administratoriui tinkamai atlikti funkcijas, nevykdymą ar netinkamą vykdymą, taip pat ir už kitokį kliudymą mokesčių administratoriaus pareigūnams įgyvendinti jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose jiems nustatytas teises ar atlikti jiems pavestas pareigas, asmenys gali būti traukiami administracinėn atsakomybėn. (pagal 2024 12 23 VMI prie LR FM raštą Nr. R-4641)

